

UTICAJ PARAGENETSKIH FAKTORA NA PROIZVODNJU 4% MAST-KORIGOVANOG MLEKA U CELIM I STANDARDNIM LAKTACIJAMA

M. Petrović¹, V. Bogdanović², M. M. Petrović³, Snežana Bogosavljević-Bosković⁴

Izvod: Uticaj paragenetskih faktora na proizvodnju 4%MKM u celim i standardnim laktacijama ispitivan je na uzorku od 143 krave simentalске rase.

Na ispoljenost ove osobine ispitivan je uticaj broja laktacija, sezone telenja i uzrasta pri prvoj oplodnji.

Matematičko-statistička analiza podataka, odnosno sve potrebne veličine, kao što su sredine najmanjih kvadrata, komponente varijansi i regresijski koefijenti, izračunate su u programskoj proceduri Opšti linearni model (GLM procedura). Opšti prosek (μ) za proizvodnju 4%MKM u celim i standardnim laktacijama iznosio je 4330 i 4092 kg. Uticaj grupe laktacija i sezone telenja na ispoljenost ove osobine bio je vrlo visoko značajan ($P<0.001$). Uzrast pri prvoj oplodnji, meren preko koeficijentata linearne regresije, značajno je uticao ($P<0.05$) na proizvodnju 4%MKM u celim laktacijama ($b_{xy}=1.464$), dok je njegov uticaj na proizvodnju 4%MKM u standardnim laktacijama bio nesigifikantan ($b_{xy}=0.693^{ns}$).

Ključne reči: simentalска rasa, 4%MKM, sezona telenja, uzrast pr prvoj oplodnji.

Uvod

Istraživanje varijabilnosti proizvodnih osobina ima izvanredan praktični značaj jer se upravo na varijabilnosti zasnivaju godišnji i generacijski selekcijski efekti.

U praksi, a i prema pisanju gotovo svih istraživača (Mehau i Syrtstad, 1991, Turkowski i sar., 1994, Gaydarska i sar., 2001, Đurđević, 2001, Pantelić i sar., 2005, Petrović D.M. i sar., 2005. i 2006), maksimalna proizvodnja mleka postiže se u zavisnosti od intenziteta odgajivanja u periodu od treće do pete laktacije. Najmanja proizvodnja mleka ostvaruje se u prvoj laktaciji usled nedovoljne telesne razvijenosti gta, dok opadanje u proizvodnji nastaje posle treće odnosno pete laktacije usled najčešće zdravstvenih smetnji. Iz tog razloga navedeni autori ističu značajan ($P<0.05$), vrlo značajan ($P<0.01$) i vrlo visoko značajan ($P<0.001$) uticaj laktacije po redu na ostvarenu mlečnost kako u punim tako i u standardnim laktacijama.

Ispitujući uticaj sezone telenja na prinos mleka kod 134 simentalске krave, Sekerdan, 1997, navodi da je sezona (vreme) telenja statistički značajno uticala na prinos mleka u standardnoj laktaciji. Najpovoljnija sezona, kada prinos mleka značajno raste, (Chauhan-u i Hill-u, 1986) je avgust-januar, a najnepovoljnija februar-jul, naročito posle majja kada je

¹ Agronomski fakultet u Čačku, Cara Dušana 34, 37000 Čačak, Srbija

² Poljoprivredni fakultet u Zemunu, Nemanjina 6, 11080 Zemun, Srbija

³ Institut za stočarstvo, Beograd-Zemun, 11080 Zemun, Srbija

